

Warszawa, dnia 17 marca 2020 r.

**Business Centre Club
Plac Żelaznej Bramy 10
00-136 Warszawa**

**STANOWISKO ZWIĄZKU PRACODAWCÓW BRANŻY INTERNETOWEJ IAB POLSKA DO
PROJEKTU USTAWY O PODATKU OD NIEKTÓRYCH USŁUG CYFROWYCH I FUNDUSZU
TECHNOLOGII CYFROWYCH PRZEDSTAWIONEGO PRZEZ KOALICYJNY KLUB LEWICY
(RAZEM, SLD, WIOSNA)**

Szanowni Państwo,

Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska (dalej: **IAB Polska**) przedstawia swoje stanowisko w procesie konsultacji projektu ustawy o podatku od niektórych usług cyfrowych i Funduszu Technologii Cyfrowych (dalej: **Projekt**) przygotowanego przez Koalicyjny Klub Lewicy (Razem, SLD, Wiosna).

**I. Uwagi wstępne - stanowisko w zakresie koncepcji jednostronnego
wprowadzenia podatku cyfrowego na poziomie międzynarodowym**

Członkowie IAB Polska dostrzegają i rozumieją potrzebę zmian zasad opodatkowania gospodarki cyfrowej i z nadzieją patrzą na prowadzone w ramach OECD prace zmierzające w tym kierunku. IAB Polska zdecydowanie popiera działania ukierunkowane na osiągnięcie międzynarodowego konsensusu polegającego na przeprowadzeniu reformy międzynarodowego systemu podatkowego, tak aby sprostać wyzwaniom wynikającym z cyfryzacji gospodarki oraz doprowadzić do sprawiedliwego i efektywnego opodatkowania przedsiębiorstw gospodarki cyfrowej w państwie, w którym rzeczywiście osiągają dochody. Każda zmiana mająca na celu wyeliminowanie nierównych warunków prowadzenia działalności gospodarczej na bardzo konkurencyjnym rynku usług cyfrowych zasługuje na wsparcie.

Istnieją przesłanki by zakładać, że do końca 2020 r. zostanie osiągnięte porozumienie państw członkowskich OECD w sprawie kluczowych kwestii dotyczących opodatkowania gospodarki

cyfrowej. Należy zauważyć, że zgodnie z ostatnim raportem OECD¹ „*OECD Secretary - General Tax report to G20 Finance Ministers and Central Bank Governors*” z lutego 2020 r., ostateczne systemowe rozwiązania w międzynarodowym prawie podatkowym powinny zostać opracowane do końca 2020 r.

Uważamy, że tylko regulacje na poziomie globalnym będą rozwiązaniem skutecznym, bezpiecznym i proporcjonalnym dla gospodarek poszczególnych państw. Dlatego jesteśmy przeciwni wprowadzaniu rozwiązań na poziomie krajowym, jako nieskutecznego narzędzia unowocześnienia ram opodatkowania gospodarki cyfrowej, które dodatkowo powoduje realne ryzyko wprowadzania przez Stany Zjednoczone działań odwetowych (np. w postaci taryf importowych), czego przykładem są niedawne doświadczenia Francji związane z próbą wprowadzenia podatku cyfrowego.

Dlatego też, w naszej ocenie tak istotnym jest, aby państwa OECD doszły do konsensusu pozwalającego na wprowadzenie kluczowych zmian prawnych na poziomie międzynarodowym. Tylko takie rozwiązania będą stanowiły sprawiedliwą, efektywną i skuteczną odpowiedź na wyzwania wynikające z cyfryzacji gospodarki (w odróżnieniu do podatków cyfrowych wprowadzanych przez poszczególne państwa).

Warto też mieć na uwadze, że Komisja Europejska zapowiedziała podjęcie działań celem wprowadzenia podatku cyfrowego w przypadku gdyby prace OECD w tym obszarze zakończyły się w 2020 r. niepowodzeniem.

Mając na względzie ww. działania i plany instytucji międzynarodowych, niezbędne jest postulowanie, aby planowane zmiany w prawie przewidywały stosowne zabezpieczenia lub mechanizmy ulg podatkowych dla uniknięcia nadmiernych obciążeń podatkowych lub podwójnego opodatkowania europejskich przedsiębiorstw cyfrowych i ich przychodów, przede wszystkim z uwagi na fakt by nie zahamować wzrostu i rozwoju innowacji w sektorze cyfrowym, który już obecnie znajduje się pod silną presją fiskalną i regulacyjną.

II. Uwagi do przedstawionego Projektu

Niezależnie od krytycznego podejścia do koncepcji jednostronnego wprowadzenia podatku od niektórych usług cyfrowych, IAB Polska poniżej prezentuje uwagi do rozwiązań zaproponowanych w Projekcie.

Uwagi ogólne

- Projekt oparty jest przede wszystkim na projekcie *Dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od usług cyfrowych pobieranego od przychodów wynikających ze świadczenia niektórych usług cyfrowych* przedstawionym przez Komisję Europejską (wniosek z 21 marca 2018 r. COM 2018 148; 2018/0073; dalej: Dyrektywa). **Dyrektywa ta przewiduje wprowadzenie rozwiązania tymczasowego (do czasu osiągnięcia**

¹ OECD (2020), OECD Secretary-General Tax Report to G20 Finance Ministers and Central Bank Governors (Riyadh, Saudi Arabia) – Luty 2020, OECD, Paryż. www.oecd.org/tax/oecd-secretary-general-tax-report-g20-finance-ministers-riyadh-saudi-arabia-february-2020.pdf; dalej: **Raport**.

porozumienia co do zmiany międzynarodowego prawa podatkowego), którego głównym celem jest implementacja mechanizmu pozwalającego na opodatkowanie dochodów największych koncernów działających w branży cyfrowej. Zgodnie z projektem Dyrektywy, podatek od usług cyfrowych miałby zostać nałożony na podmioty osiągające globalne przychody w wysokości od 750 milionów EUR, z czego co najmniej 50 milionów EUR na terytorium Unii Europejskiej. Nowy podatek (przedstawiony w Dyrektywie) miałby być kalkulowany jako 3% przychodów (obrotu) danego podmiotu ze świadczenia wybranych usług cyfrowych na terytorium danego państwa.

- W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że w założeniach do Projektu ustawy **brak jest informacji co do tego, czy zaproponowany podatek ma być rozwiązaniem tymczasowym**, który będzie obowiązywał do czasu zakończenia prac prowadzonych przez OECD (mających na celu opracowanie konsensusu na poziomie międzynarodowym i wprowadzenie systemowych zmian w międzynarodowym prawie podatkowym), **czy też jest to rozwiązanie, które miałyby funkcjonować „równolegle” z planowanymi zmianami w międzynarodowym systemie podatków dochodowych**. W ocenie IAB Polska, konieczne jest jednoznaczne wyjaśnienie przez Inicjatorów Projektu, jakie rozwiązanie proponują – czy podatek stały, czy funkcjonujący jedynie do czasu wprowadzenia odpowiednich zmian na poziomie międzynarodowego prawa podatkowego.
- Jak zostało to już zaznaczone na wstępie, **prace na poziomie OECD dotyczące wprowadzenia systemowych zmian w międzynarodowym prawie podatkowym w zakresie podatków dochodowych nabrały w ostatnim czasie tempa i należy spodziewać się wypracowania rozwiązań prawnych na poziomie międzynarodowym do końca 2020 r.** W listopadzie 2019 r. OECD przedstawiło raport *Secretariat Proposal for a “Unified Approach” under Pillar One*² z propozycjami systemowych (międzynarodowych) rozwiązań prawnych dotyczących ustalenia warunków, na jakich będzie można uznać, że przedsiębiorstwo cyfrowe (pomimo braku fizycznej obecności w danym kraju) powinno płacić podatek na terytorium tego państwa (istnienie łącznika podatkowego) oraz nowych zasad alokacji zysków (tj. warunków ustalania kwoty podlegającej opodatkowaniu w danym kraju). W lutym 2020 r. OECD przedstawiło zaś kolejny Raport, w którym bardziej szczegółowo opisało propozycje zmian. W Raporcie tym dodatkowo stwierdzono, że konieczne jest jak najszybsze osiągnięcie międzynarodowego konsensusu, zaś wypracowanie konkretnych przepisów międzynarodowego prawa podatkowego zaplanowano do końca 2020 r. **Jednocześnie, większość krajów, które w ostatnim czasie wprowadziły podatek od usług cyfrowych (wzorowany również na projekcie Dyrektywy) zawiesiło obowiązywanie nowych przepisów do końca 2020 r.** w oczekiwaniu na wprowadzenie systemowych zmian przez OECD. Zgodnie z zapowiedziami wraz z początkiem 2021 r. powinny być gotowe systemowe zmiany w międzynarodowym prawie podatkowym (zapewniające sprawiedliwą alokację dochodów na poszczególne państwa).

² OECD (2020), *Secretariat Proposal for a “Unified Approach” under Pillar One*, OECD, Paryż.

<https://www.oecd.org/tax/beps/public-consultation-document-secretariat-proposal-unified-approach-pillar-one.pdf>

- **Zaproponowany w projekcie ustawy podatek od niektórych usług cyfrowych jest podatkiem obrotowym. Ze względu na swoje cechy konstrukcyjne podatek obrotowy budzi liczne wątpliwości co do sprawiedliwości i efektywności tego rodzaju obciążeń fiskalnych.** Podatki obrotowe są oderwane od realnego poziomu dochodowości podatnika. Opodatkowanie według stawki 7% przychodów może zatem przekładać się na różny rzeczywisty ciężar ekonomiczny w zależności od rodzaju prowadzonej działalności i jej rentowności. Dlatego też, pożądanym kierunkiem zmiany byłoby powiązanie opodatkowania podatkiem od niektórych usług z dochodowością podatnika. Pozwoliłoby to również, w ocenie IAB Polska, na bardziej prawidłowe pod względem systemowym zaadresowanie problemu tkwiącego u podstaw aktualnie prowadzonych dyskusji na temat niedostosowania współczesnego międzynarodowego prawa podatkowego do realiów gospodarki cyfrowej. Właściwą odpowiedzią na brak ujęcia działalności cyfrowej w tym prawie byłoby wprowadzenie przesłanek opodatkowania tej działalności poza państwem rezydencji przedsiębiorstwa w ramach podatków dochodowych. Z tej perspektywy najbardziej właściwe wydaje się zatem wprowadzenie zmian w międzynarodowym systemie podatkowym, a nie jedynie doraźnych, tymczasowych rozwiązań na poziomie krajowym.

- W przypadku wprowadzenia proponowanego w Projekcie podatku od niektórych usług istnieją możliwości przerzucania obciążenia na rzecz ostatecznych konsumentów (obywateli polskich oraz małe i średnie przedsiębiorstwa z Polski). Wraz z uchwaleniem analogicznego do projektowanego podatku od usług cyfrowych we Francji powstały liczne opracowania, które wskazują, **że wprowadzenie tego rodzaju podatku od obrotu może doprowadzić do odwrotnych niż planowane skutków tj. obciążenia tym podatkiem konsumentów oraz podmiotów korzystających z platform cyfrowych.** Zgodnie z danymi przedstawianymi w tych raportach³:
 - Zwiększone obciążenia podatkowe poniosą głównie konsumenci i firmy korzystające z rynków cyfrowych - a nie duże firmy technologiczne. Według wyliczeń przeprowadzonych na rynku francuskim – około 55% całkowitego obciążenia podatkowego we Francji poniosą konsumenci, 40% firmy korzystające z platform cyfrowych, a tylko 5% duże docelowe firmy internetowe. Spowoduje to wyższe ceny towarów konsumpcyjnych i zmniejszy zysk dla podmiotów korzystających z platform cyfrowych;
 - Istnieje wysokie ryzyko podwójnego opodatkowania przychodu/dochodu osiąganego przez międzynarodowe przedsiębiorstwa cyfrowe, co doprowadzi do niesprawiedliwego dodatkowego opodatkowania tych podmiotów;
 - Koszty administracyjne wprowadzenia podatku od niektórych usług cyfrowych mogą być bardzo wysokie (np. mogą wystąpić istotne problemy z określeniem podstawy opodatkowania ze względu na trudności techniczne z pozyskaniem odpowiednich danych). Niejasność nowych przepisów może również doprowadzić

³ Office of the United States Trade Representative, *Report on France's Digital Services Tax Prepared in the Investigation under Section 301 of the Trade Act of 1974*, Grudzień 2019; Deloitte&Taj, *The French Digital Service Tax An Economic Impact Assessment*, Marzec 2019.

do licznych sporów między podatnikami i administracją skarbową, co również będzie powodowało wzrost kosztów administracyjnych.

- Duże wątpliwości budzą kryteria podlegania opodatkowaniu podatkiem od niektórych usług cyfrowych. Próg 750 mln EUR przychodów powoduje, że regulacja jest w praktyce wymierzona jedynie w kilka największych podmiotów internetowych, **co może zostać uznane za dyskryminujące, gdyż wymierzone w konkretne firmy, które działając na danym rynku niejednokrotnie ściśle współpracują z lokalnymi małymi podmiotami i startupami**. Obawiamy się, że ww. lokalne małe podmioty – a z takich przede wszystkim składa się polski rynek internetowy – również odczują skutki opodatkowania podatkiem od niektórych usług.
- W ocenie IAB Polska, **nie do zaakceptowania jest wysokość stawki proponowanego podatku od niektórych usług cyfrowych (7%)**. Należy zauważyć, że wskazana stawka ponad dwukrotnie przewyższa stawkę podatku proponowaną przez Komisję Europejską w Dyrektywie będącej podstawą zaprezentowanego Projektu (3%). **Tak wysoko określona stawka podatku może mieć bardzo negatywny wpływ na dalszy rozwój rynku cyfrowego w Polsce oraz ograniczenie dostępu do niego**. Warto zauważyć, że w większości krajów, które wprowadziły lub rozważają wprowadzenie tego podatku, stawka została określona tak jak w Dyrektywie – na poziomie 3% (np. Francja, Hiszpania) lub niższym (np. Wielka Brytania). 7-procentowa stawka została zaproponowana w Czechach, ale również w tym kraju wywołało to liczne głosy sprzeciwu i najprawdopodobniej dojdzie do jej obniżenia w ramach ewentualnych prac nad wprowadzeniem podatku cyfrowego⁴.
- W ocenie IAB Polska, uzasadnione jest również zapewnienie neutralności nowego podatku od niektórych usług dla podatników rozliczających się z dochodów z działalności cyfrowej na terytorium danego państwa. Podatek powinien więc być odliczany od podatku dochodowego, jeżeli podatnik rozlicza się w danym państwie. Byłoby to spójne z komunikowaną potrzebą zapewnienia państwu, z którego użytkownicy budują wartość danej firmy cyfrowej możliwości opodatkowania odpowiedniej części dochodu tej firmy, a jednocześnie nie prowadziłoby do ryzyka podwójnego opodatkowania. Przedstawione w Projekcie przepisy nie rozwiązują wskazanej kwestii.
- Konsekwencją wdrażania rozwiązania opartego o znaczące uproszczenie (tj. zaproponowanego podatku obrotowego) jest ryzyko spowolnienia rozwoju cyfryzacji w Polsce. Firmy podlegające opodatkowaniu mogą bowiem przeznaczać mniejsze środki na rozwój. Dodatkowo, ryzyko to może zostać spotęgowane w przypadku faktycznego przeniesienia kosztów nowego podatku na użytkowników lub usługobiorców firm działających w branży internetowej – konieczność poniesienia dodatkowych kosztów / opłat może się bowiem przełożyć na zmniejszone zainteresowanie użytkowników nowoczesnymi rozwiązaniami, a w konsekwencji zahamowanie ich rozwoju. Doświadczenia i analizy dotyczące innych podatków pośrednich pokazują, iż ryzyko przeniesienia obciążeń na konsumentów i kontrahentów jest realne. Wszystko to może doprowadzić do zahamowania rozwoju cyfryzacji w Polsce.

⁴ <https://www.mondaq.com/Tax/900616/Czech-Government-Proposes-A-Seven-Percent-Digital-Services-Tax>

- W ocenie IAB Polska, nie można zgodzić się z oceną Projektodawców, jakoby projektowane rozwiązania nie miały bezpośredniego wpływu na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Wskazana ocena nie została poparta żadnymi analizami, tymczasem jak wynika z przytoczonych wyżej opracowań, wpływ na ostatecznych konsumentów oraz MŚP wprowadzenia dodatkowego podatku cyfrowego może być bardzo znaczący, co będzie mogło doprowadzić do znacznego zahamowania cyfryzacji MŚP w Polsce.

Uwagi szczegółowe

- W ocenie IAB Polska, przedstawiony w art. 2 Projektu słowniczek ustawy w wielu przypadkach posługuje się pojęciami niewystarczająco precyzyjnymi. Przykładowo, nieprecyzyjnie określone są między innymi definicje kampanii z wykorzystaniem reklam profilowanych (możliwość zaliczenia do tego grona usług świadczonych przez platformy pośredniczące) oraz użytkowników (zbyt wąskie określenie jako osób będących odbiorcami opodatkowanej usługi – w wielu przypadkach bowiem osoby, którym wyświetlane są reklamy, nie są odbiorcami żadnej usługi).
- Proponowana w art. 4 koncepcja miejsca opodatkowania oparta o faktyczną obecność użytkowników korzystających z usług cyfrowych wiąże się z trudnościami praktycznymi – konieczność lokalizacji użytkowników nie tylko może być utrudniona mobilnością, ale przede wszystkim wiąże się z nowym obciążeniem administracyjnym i koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów administracyjnych.
- Bardzo istotne wątpliwości budzi brak zdefiniowania w Projekcie, kto miałby być podatnikiem zaproponowanego podatku od niektórych usług cyfrowych. W art. 5 mowa bowiem jedynie o płatniku projektowanego podatku. Projekt naprzemiennie (równoważnie) posługuje się stwierdzeniami „podatnik” i „płatnik – por. art. 5 i art. 7 Projektu. Przy czym należy zauważyć, że podatnik to osoba, na której ciąży obowiązek podatkowy, tymczasem płatnik to osoba, która ma obowiązek obliczenia, pobrania i wpłaty.
- Zawarte w art. 7 Projektu stwierdzenie „w części odpowiadającej świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” może rodzić szereg problemów z jego właściwym rozumieniem, co będzie powodowało znaczące trudności z określeniem podstawy proponowanego podatku od niektórych usług cyfrowych. Należy zauważyć, że nie zostało określone, w jaki sposób należałoby ustalić jaka część przychodów podatnika odpowiada świadczeniu usług na terytorium RP – czy chodzi o ustalenie na podstawie rzeczywistych danych o użytkownikach z RP, czy też na podstawie wartości przychodów uzyskanej od podmiotów z RP, czy też na jakiegokolwiek innej podstawie.
- W Projekcie nie wskazano kluczowej kwestii jaką jest okres za jaki należałoby składać deklaracje podatkowe oraz dokonywać obliczenia i wpłaty podatku od niektórych usług cyfrowych.
- IAB Polska krytycznie ocenia zaproponowane rozwiązanie polegające na wprowadzeniu obowiązku ustanowienia przedstawiciela podatkowego, do którego odpowiednie

zastosowanie miałyby przepisy ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106) dla wszystkich podmiotów nieposiadających siedziby na terytorium Polski z uwagi na trudności związane z tym rozwiązaniem obserwowane na gruncie podatku od towarów i usług (nieograniczona odpowiedzialność przedstawiciela podatkowego za zobowiązania podatnika).

Z poważaniem,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'W. Schmidt', written in a cursive style.

Włodzimierz Schmidt

Prezes Zarządu